

Milyen térképek vannak?

2.

Gondold végig, hogy a hétköznapiakban hol, milyen formában találkozol térképekkel! Mire használod ezeket?

A térképek fajtái

Nemcsak a méretarányuk, de tartalmuk, illetve az előállításuk módja szerint is csoportosíthatjuk a térképeket.

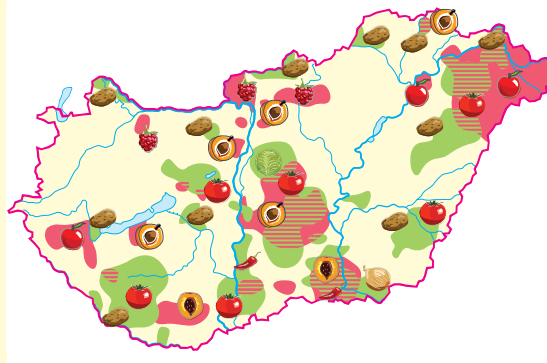
Tartalmuk szerint lehetnek földrajzi, topográfiai vagy tematikus térképek. A **földrajzi térképek** kontinenseket, országokat, tájakat ábrázoló **domborzati** vagy **közigazgatási** térképek. A **topográfiai** (helyszínrajzi) **térképek** részletes terepi felméréssel készülnek (pl. turistatérképek) (1. ábra). A **tematikus** vagy **szaktérképek** egy területnek csak egy kiválasztott jellegzetességét ábrázolják (pl. éghajlati térképek). Készítésük módja alapján megkülönböztethetünk hagyományos papíralapú, illetve digitális térképeket.

1. Hasonlítsátok össze pármunkában a térképtípusok (1. ábra) jelrendszerét, színhasználatát!
2. Mondd el a párodnak, melyik térképet mire lehet használni!
3. Keress az atlaszban példákat különböző típusú térképekre!

Digitális térképek

A **digitális térképek** napjainkban rendkívül elterjedtek. Közös jellemzőjük, hogy valamilyen digitális adathordozón jelennek meg. Nagy előnyük, hogy gyorsan és egyszerűen lehet őket frissíteni. Egy részük **statikus térkép**, amelynek a tartalma nem változik, de vannak **dinamikus térképek** is. Ezek tartalma egy hozzá csatolt adatbázis alapján változó, illetve változtatható. Ilyenek például a legfrissebb időjárási adatokat megjelenítő meteorológiai térképek. A dinamikus térképek egy része úgynevezett interaktív térkép. Az **interaktív térképek** esetében maga a felhasználó az, aki a lehetőségekhez mérten kívánsága szerint alakítani tudja a térkép tartalmát (2. ábra). Erre jó példa az internetes útvonaltervező, amin az utazni szándékozó jelöli ki a kiindulási és érkezési helyet, rögzítheti az útvonalat, megjelölheti az érdekes állomásokat.

1. ábra: Térképtípusok

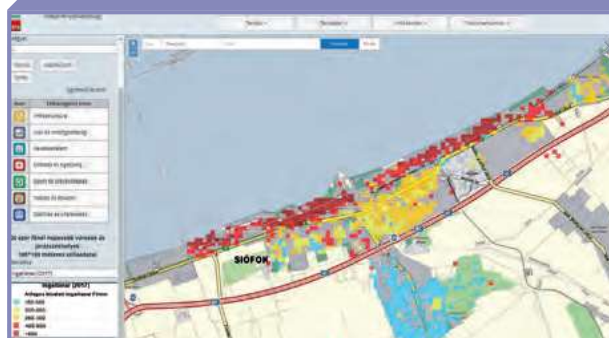

tematikus térkép (gyümölcsstermesztés)

topográfiai térkép

2. ábra: Interaktív térkép

4. Nézd meg a Központi Statisztikai Hivatal (KSH) interaktív térképeit a QR-kódhoz kapcsolt internetes oldalon!
5. Alakítsatok 4-5 fős csoportokat! Tervezzetek meg egy interaktív térképet! Gondoljátok végig, milyen jelenséget szeretnétek megjeleníteni, mit lehessen változtatni a térképen, milyen területi egységekre legyen osztva!

Tematikus térképek

A **tematikus térképek** (szaktérképek) valamilyen természeti vagy társadalmi jelenséget ábrázolnak adott területegységekhez kapcsolva. A megjelenített téma gyakorlatilag bármi lehet, aminek van térbeli vonatkozása. Térképre lehet vinni például a választási eredményeket, a születések számát, a mozik eloszlását, az éves csapadék mennyiségét vagy a talajtípusokat. Nagyon fontos a megfelelő területegység kiválasztása az ábrázolni kívánt témához (3. ábra).

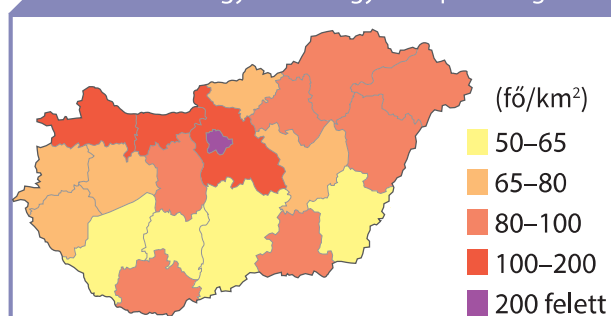
6. Keress az atlaszodban tematikus térképeket, és csoportosítsd azokat az ábrázolt jelenségek szerint!
7. Értelmezd a 3. ábra térképeit! Fogalmazd meg egy-két mondatban a padtársadnak, mit lehet olvasni az egyes térképekről!

Készítsünk tematikus térképet!

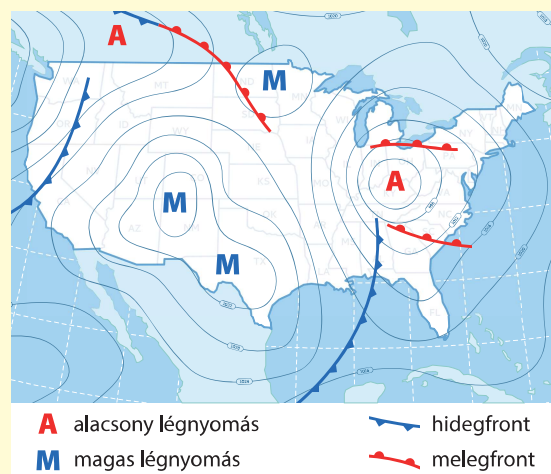
Példánkban a magyar vármegyék népsűrűségét fogjuk tematikus térképen ábrázolni (4. ábra).

1. Keresünk egy olyan alaptérképet, amelyen a vármegyehatárok láthatóak.
2. Összegyűjtjük az adatokat egy megbízható forrásból (pl. a KSH honlapjáról).
3. A vármegyéket az adatok alapján csoportokba soroljuk (pl. 70-80 fő/km²).
4. A csoportokhoz egy színt kapcsolunk, és ezzel színezzük a vármegyéket.
5. Jelmagyarázatot készítünk a csoportokról.

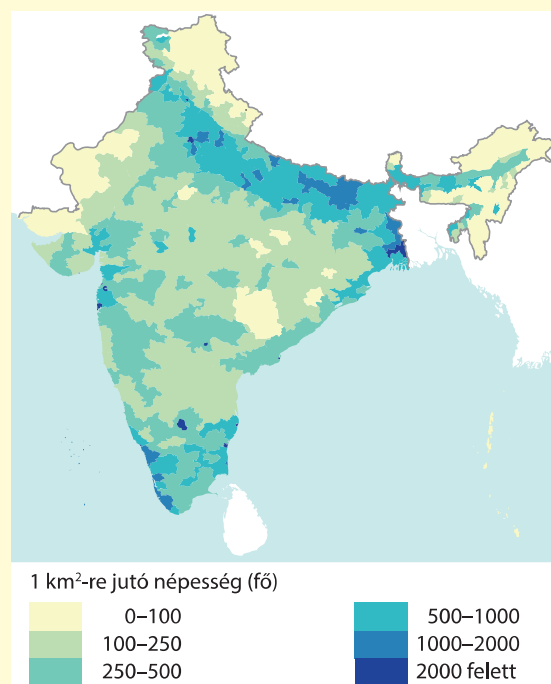
4. ábra: A magyar vármegyék népsűrűsége

3. ábra: Tematikus térképek

Az USA időjárás térképe

Népsűrűség Indiában

Rendszerezd az ismereteidet!

Készíts gondolattérképet a felsorolt fogalmakból! Ki is egészítheted a fogalmak listáját.

földrajzi térkép, domborzati térkép, közigazgatási térkép, topográfiai térkép, turistatérkép, tematikus térkép (szaktérkép), papíralapú térkép, digitális térkép, statikus térkép, dinamikus térkép, interaktív térkép, útvonaltervező, éghajlati térkép, gazdasági térkép, jelmagyarázat